

فلسفه در جهان اسلام (۲)

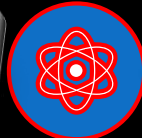
درس

۱۰

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ❖
آموزش درس **دهم** فلسفه پایه دوازدهم ❖
مدرس: سید رحیم موسوی نسب ❖
استان خوزستان - اهواز ❖

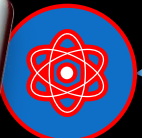
موضوعات درس

➔ شیخ الرئیس فلسفه

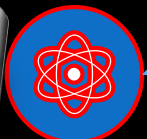

➔ طبیعت شناسی ابن سینا

➔ تألیفات

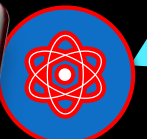

➔ حکیم اشراقی

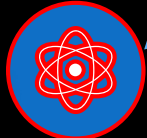

➔ دسته بندی جویندگان معرفت

➔ روش فلسفی

➔ اشراق نور

شیخ الرئیس فلسفه (ابن سینا)

از مشاهیر علم و حکمت
در سراسر جهان

از داناترین و پر آوازه ترین
حکما و دانشمندان ایرانی

حسین بن عبدالله بن سینا

در مشرق زمین مشهور به
«ابن سینا» و
«ابوعلی سینا»

در اروپا «اوینسن» و «اوینسنا»
و «شاهزاده اطباء» نامیده
می شود

القابش شیخ الرئیس و حجه
الحق

مطالعات:

در فقه ، ریاضیات ،
منطق ، فلسفه
وطب

استادان:

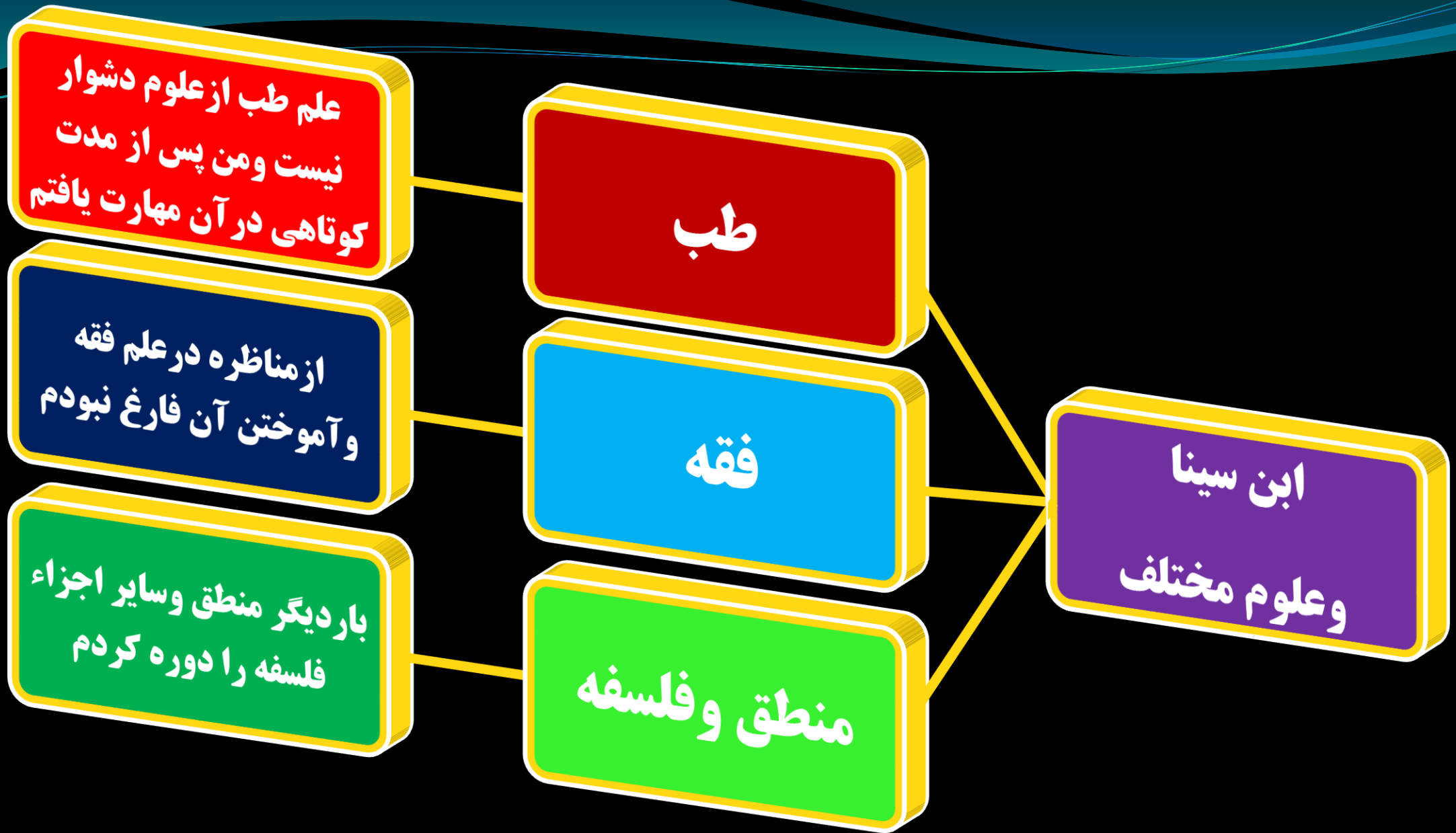
در منطق و ریاضیات:
شاگرد ابو عبدالله ناتلی

زندگی نامه:

تولد: ۳۷۰ هریگی از روستاهای بخارا
زندگی نامه اش را برای شاگردش : ابو عبید
جوزجانی نگاشته و مراحل رشد علمی فلسفی
اش را توضیح داده
پدرش وی را در زمان کودکی به معلم قرآن
و ادب سپرده است

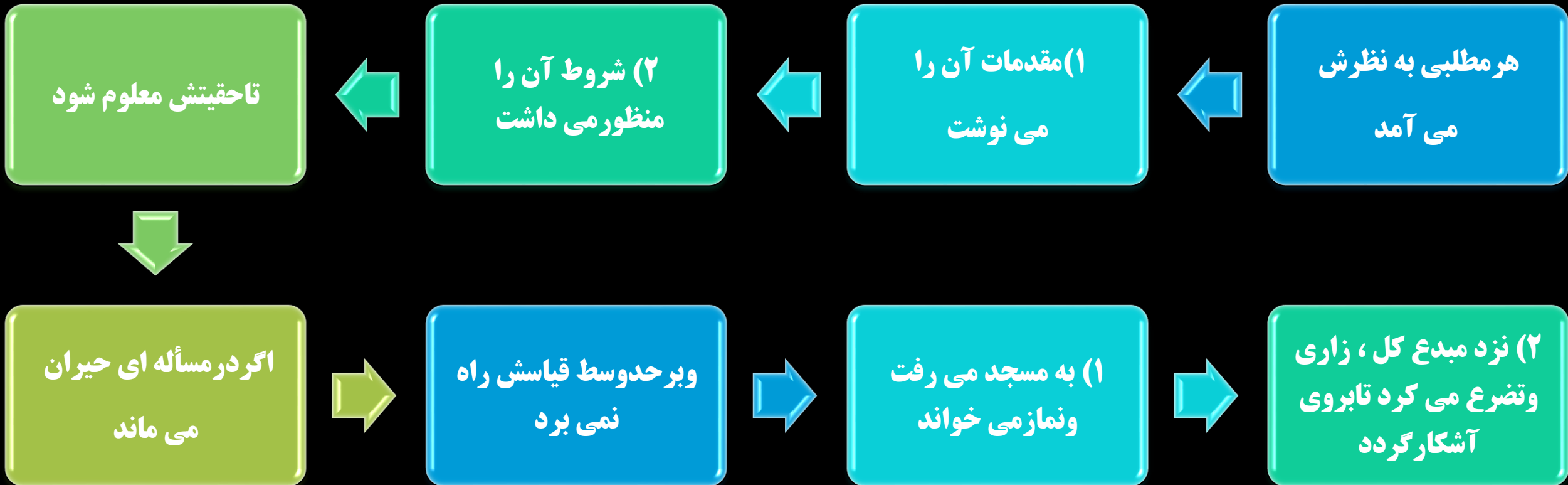
زندگی نامه ، استادان و علوم تحصیلی

ابن سینا

مطالعه ابن سینا

فلسفه ابن سینا

نوع فلسفه و حکمت

روش فلسفی

مشائی

عقلی و استدلالی

ارائه فلسفه مشاء بصورت مدون
و نظام مند

به اوج رساندن این روش که پایه
گذارش ارسطو بود

آثار و تألیفات ابن سینا

دانشنامه علائی

به زبان پارسی
و برای علاء الدوله
کاکویه تألیف شده
است. ابواب مختلف
حکمت در آن
مندرج شده است

اشارات و تنبیها

۱- خلاصه ای
از حکمت
و آخرین دید
گاه های فلسفی
اوست

انصاف

۱- دارای ۲۰ جزء
و ۲۸ هزار مسأله ۲-
در حمله غزنویان به
اصفهان به غارت
رفته و تنها چند جزء
آن باقی مانده
است.

نجات

۱- مختصر
کتاب شفاست
و به بیشتر
زبان های
زنده دنیا
ترجمه شده
است.

شفا

۱- نوعی دایره المعارف
علمی و فلسفی ۲-
مشمول بر موضوعاتی
چون منطق، ریاضی،
علوم طبیعی و الهی است
۳- قسمت الهیات شفا که
در بردارنده فلسفه ابن
سیناست، کاملترین مرجع
حکمت مشائی است

قانون

۱- فرهنگ نامه
پزشکی
۲- معروف ترین
اثر او در طب ۳-
به زبان های
انگلیسی و فرانسه
، آلمانی و لاتین
ترجمه شده

توصیف ابن سینا در مورد عالم طبیعت

مرتبہ ای از هستی است

روبه سوی مقصد خاصی دارد

علت نامگذاری عالم به طبیعت: چون اجزاء آن هر کدام طبع و ذات خاصی دارند
و خود این عالم به عنوان کل طبع و ذاتی دارد که منشأ و مبدأ حرکات و تحولات آن است

عالم طبیعت رالطف و عنایت خداپدید آورده

همه اجزاء طوری تألیف شده اند که نظام احسن را تحقق دهند.

طبیعت شناسی ابن سینا

نظر ابن سینا در مورد طبیعت شیء

هدفی که طبیعت هر شیء دنبال می کند

سوق دادن هر شیء به سوی خیر و کمال مطلوبش
به شرط نبود مانع در راه طبیعت آن.

حتی بدی و شر ظاهری: در یک نظم کلی جهانی
تأثیر مثبت دارند و به کمال نهایی طبیعت کمک
می کنند.

تأمل در رابطه وجودی
این عالم بامبداء کل
جهان هستی

خواسته او از ما

دانشمند و محقق را از ظاهر
پدیده ها عبور می دهد و به باطن
آنها می رساند؛ آنها را به خشوع
و خشیت در برابر حق وامی دارد.

نتیجه
خواسته وی

ابن سینا
و طبیعت شناسی

سفرهای عرفانی:

سفرهای خود را با سلوک
معنوی و عرفانی
در آمیخت و به مجاهدت
بانفس مشغول شد.

تحصیلات:

تحصیل خود را در مراغه آغاز کرد
سپس به اصفهان رفت و با اندیشه
های ابن سینا آشنایی کامل یافت

زندگی نامه:

شیخ شهاب الدین سهروردی از برجسته ترین
چهره های حکمت اسلامی و فرهنگ ایران
زمین
در سال: ۵۴۹ هجری قمری در قریه سهرورد
زنجان دیده به جهان گشود

زندگی نامه حکیم اشراقی

فلسفه حکیم اشراقی

نوع فلسفه

روش فلسفی

حکمت اشراقی

استدلال عقلی + کشف و شهود قلبی

نوعی بحث از وجود است که تنها به نیروی عقل
و ترتیب استدلال اکتفا نمی کند بلکه آن را با سیر
و سلوک قلبی نیز همراه می سازد

شیخ اشراق ضمن احترام به ابن سینا حکمت
استدلالی او را با چاشنی کشف و شهود قلبی به کمال
رساند

حکمت اشراقی

تعریف

فیلسوف
اشراقی

تحقیق فلسفی
از دیدگاه
سهروردی

نوعی بحث از وجود که تنها به نیروی
عقل و ترتیب استدلال اکتفا نمی کند
بلکه آن را با سیر و سلوک قلبی نیز همراه
می سازد

می گوشت آنچه را در مقام بحث و استدلال
بدست آورده، با شهود قلبی و تجربه درونی
دریابد و به ذائقه دل برساند و آنچه را از
طریق شهود کسب کرده، با استدلال و برهان
به دیگران تعمیم دهد

تحقیق فلسفی به شیوه استدلالی محض
و بدون رسیدن به قلب بی نتیجه است
و سیر و سلوک روحانی و قلبی هم بدون
ترتیب عقلانی گمراه کننده می باشد

چهار گروه جویندگان معرفت در فلسفه سهروردی

۴

آنان که هم در صور
برهانی به کمال رسیده
اند وهم به اشراق
و عرفان دست
یافته اند اینان حکیم
متأله اند و بهترین دسته
به حساب می آیند.

۳

آنان که به طریقه
برهان و فلسفه
استدلالی توجهی
ندارند و فقط تصفیه
نفس می کنند و به
شهودهایی دست
یافته اند

۲

آنان که در فلسفه
استدلالی به کمالی
رسیده اند ولی
از ذوق و عرفان بی
بهره اند.

۱

آنان که تازه
عطش و شوق
معرفت یافته اند
و جویای آن اند

سهروردی جویندگان معرفت را به چهار گروه تقسیم می کند.

۱- آنان که تازه عطش و شوق معرفت یافته اند و جویای آن اند

~~استدلال عقلی~~

~~شهود عرفانی~~

۲- آنان که در فلسفه استدلالی به کمالی رسیده اند ولی از ذوق عرفانی بهره ای نبرده اند

استدلال عقلی

~~شهود عرفانی~~

۳- آنان که به طریقه برهان و فلسفه استدلالی توجهی ندارند فقط تصفیه نفس می کنند و به شهودهایی دست یافته اند

~~استدلال عقلی~~

شهود عرفانی

۴- آنان که هم در صورت برهانی به کمال رسیده اند و هم به اشراق و عرفان دست یافته اند اینان حکیم متأله اند.

استدلال عقلی

شهود عرفانی

مراد سهروردی از ریاست از راه
قهر و غلبه نیست بلکه گاه باشد که
امام تاله در ظاهر باشد و گاه به
طور نهایی او راست ریاست تامه،
اگرچه در نهایت گمنامی باشد

جهان هیچ گاه از حکیمی که چنین
باشد خالی نیست زیرا برای مقام
خلافت ضروری است که امور
و حقایق را بی واسطه، از حق
دریافت کند.

چون ریاست واقعی جهان به دست
او افتد، زمان وی بس نورانی
و درخشان شود و هر گاه جهان
از تدبیر حکیمی الهی تهی ماند،
ظلمت و تاریکی بر آن سایه افکند

حکیم متأله
از دیدگاه
سهروردی

هر گاه اتفاق افتد که در زمانی
حکیمی غرق در تاله بوده
و در بحث استاد باشد، او را ریاست
تامه بوده و خلیفه و جانشین خدا
اوست

اشراق نور

شیخ اشراق مبدء جهان وخالق هستی را نور محض می داند و او را ن نور الانوار» می نامد
اشیاء از تابش وپرتو نور الانوار پدید آمده اند

هر واقعیتی «نور» است اما نه نور مطلق، بلکه درجه ای است از نور

تفاوت موجودات در شدت وضعف نورانیت آنهاست

دیدگاه سهروردی درباره اشراق نور

رستگاری

• رستگاری ، عبارت
از وصول کامل به
این روشنی
(اشراق) است

اشیاء پرتو نورند

• همه چیز در این جهان
پرتوی از نور ذات
خداست و هر زیبایی
و کمالی، موهبتی از
رحمت اوست.

ذات نخستین

• ذات نخستین ، نور مطلق،
یعنی خدا پیوسته نور افشانی
(اشراق) می کند و بدین
ترتیب ف متجلی می شود
و همه چیزها را بوجود می
آورد و با اشعه خود به آنها
حیات می بخشد

جغرافیای عرفانی سهروردی

مشرق جهان

نور محض یا محل فرشتگان
مقرب است که به دلیل
تجرد از ماده، برای
موجودات خاکی قابل
مشاهده نیست.

مغرب وسطی

در میان مشرق محض و
مغرب کامل، قرار
دارد که در آن نور
و ظلمت به هم آمیخته
اند.

مغرب کامل

جهان تاریکی یا
عالم ماده است که
به راه ای از نور
ندارد

• نمایش جغرافیایی عرفانی:

موجودات	جهت	وضعیت نور
نور الانوار و فرشتگان مقرب	مشرق	نور محض
افلاک و ستارگان مری	مغرب وسطی	آمیختگی نور و ظلمت
جهان ماده و طبیعت	مغرب کامل	تاریکی محض

از توجه شما

باتشکر